

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Anna Dziergawka

w sprawie **E. B.**

skazanej z art. 272 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 kwietnia 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanej o wznowienie postępowania zakończonych

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 18 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa 282/20,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt XII K 179/16,

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

oraz art. 639 zd. drugie k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć skazaną E. B. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt XII K 179/16 uznał E. B. za winną tego, że:

1. w okresie od 23 lutego 2012 r. do 20 marca 2013 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami – E. B. jako prezes zarządu, a dwie inne osoby jako wiceprezes zarządu oraz członek zarządu Fundacji S. z siedzibą w W., będąc obowiązani do zajmowania się jej sprawami majątkowymi, w krótkich odstępach czasu, ze z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużyli swoich uprawnień, wyrządzając wskazanej Fundacji szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w kwocie co najmniej 1.119.360 zł w ten sposób, że:

1. w dniu 6 marca 2012 r. w W., w Kancelarii Notarialnej przy ul. Z., mając świadomość, że występujący w imieniu Fundacji S. wiceprezes zarządu wspólnie z członkiem zarządu, złożyli przed notariuszem nieprawdziwe oświadczenie o uprawnieniu do reprezentowania fundacji, podczas gdy zgodnie z obowiązującym statutem w imieniu fundacji winno występować dwóch członków zarządu, w tym prezes, zawarli przedwstępną umowę sprzedaży zabudowanej nieruchomości przy ul. S. pomiędzy E. B. a Fundacją S. , ustalając cenę sprzedaży na 3.500.000 zł, podczas gdy uchwała zarządu fundacji o nabyciu tej właśnie nieruchomości z przeznaczeniem na przedszkole zapadła dopiero w dniu 21 marca 2012 r.,
2. w dniu 17 lipca 2012 r. w W., w Kancelarii Notarialnej przy ul. Z., aktem notarialnym Rep A nr [...] zawarli umowę sprzedaży nieruchomości przy ul. S. w W. za kwotę 3.500.000 zł pomiędzy Fundacją S. a E. B. , działającą poprzez pełnomocnika – K. B. , mając świadomość, że zawierający wskazaną umowę, którzy przedstawiając notariuszowi zawierający poświadczenie nieprawdy, wydany w dniu 16 lipca 2012 r., odpis aktualny z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy KRS, zgodnie z którym oświadczenia woli w imieniu fundacji składają dwaj członkowie zarządu, w tym prezes lub wiceprezes Fundacji, podczas gdy zgodnie z obowiązującym statutem w imieniu fundacji winno

występować dwóch członków zarządu, w tym prezes, nie byli uprawnieni do występowania w imieniu Fundacji S. oraz nie byli uprawnieni do ustanowienia hipoteki umownej łącznej do kwoty 5.250.000 zł na nabytej nieruchomości oraz na nieruchomości przy ul. A. w W., stanowiącej własność fundacji, podczas gdy rzeczywista wartość nieruchomości położonej przy ul. S. w W. według stanu i cen na dzień nabycia wynosiła 2.527.233 zł,

3. w okresie od 23 lutego 2012 r. do 20 marca 2013 r. pokryli ze środków Fundacji S. koszty adaptacji budynku przy ul. S. w W. na potrzeby przedszkola, podczas gdy zgodnie z zapisami aktu notarialnego z dnia 17 lipca 2012 r. Rep. A nr [...] do opłacenia tych kosztów zobowiązana była E. B. , jako sprzedająca tę nieruchomość,
tj. popełnienia przestępstwa z art. 296 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które wymierzył jej karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny 200 stawek dziennych po 50 zł każda (pkt 1);
4. w dniu 16 lipca 2012 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, jako zarząd Fundacji S. , złożyli w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy XIII Wydziale Gospodarczym KRS niezgodny z obowiązującym statutem wniosek o wpis innej osoby jako wiceprezesa – osoby uprawnionej do reprezentowania Fundacji S. , wprowadzając w błąd funkcjonariusza publicznego – referendarza sądowego, dokonującego wpisu do rejestru i wyłudzając tym samym poświadczenie nieprawdy, tj. popełnienia przestępstwa z art. 272 k.k., za które wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3);
5. w dniu 24 marca 2014 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, jako zarząd Fundacji S. , złożyli w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydziale Gospodarczym KRS, w załączeniu do wniosku o zmianę danych podmiotu w Krajowym Rejestrze Sądowym, podrobiony Statut Fundacji S. , tj. popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 k.k., za które wymierzył jej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

Jednocześnie Sąd Okręgowy w Warszawie połączył orzeczone wobec skazanej E. B. jednostkowe kary pozbawienia wolności, wymierzając jej karę łączną

1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 6), warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres 3 lat próby (pkt 8). Wyrok w odniesieniu do ww. zawierał także orzeczenie o obowiązku częściowego naprawienia szkody na rzecz Fundacji S. w wysokości 500.000 zł (pkt 2), a także rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych (pkt 9) oraz kosztów procesu (pkt 10).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę E. B. , Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 18 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa 282/20, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy oraz orzekł o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze.

W dniu 19 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanej E. B. , o wznowienie powyższego postępowania karnego w części dotyczącej czynów z art. 272 k.k. i z art. 270 § 1 k.k. (pkt 3 i 4 części dyspozytywnej wyroku sądu *a quo*). Jako przyczynę wznowienia wnioskujący powołał nowe fakty i dowody ujawnione już po prawomocnym zakończeniu postępowania (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.), nieznane obydwu sądom rozstrzygającym w sprawie, mające wskazywać na to, że skazana E. B. nie popełniła przypisanych jej przestępstw z art. 272 k.k. i art. 270 § 1 k.k., w postaci znajdującej się w aktach rejestrowych Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy KRS dokumentacji. Obrońca podniósł, że skazana już po uprawomocnieniu się wyroku skazującego ustaliła, że w chwili dokonywania transakcji, Fundację S. (aktualnie Fundacja 1.) mógł reprezentować B. G. , albowiem nigdy nie doszło do zmiany statutu w roku 2010, a tym samym do zmiany zasad reprezentacji, co błędnie ustaliła prokuratura, a sądy uznały to ustalenie za prawidłowe. Wnioskujący zaznaczył, że o ile rzeczywiście w dniu 27 lipca 2010 r. Kolegium Fundatorów przyjęło uchwałę zmieniającą statut i fakt ten zgłoszono do KRS, to jednak wniosek o wpis z powodów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 22 października 2010 r., który uprawomocnił się z dniem 10 listopada 2010 r. Jednocześnie w aktach rejestrowych brak jest śladów ponownego zgłoszenia statutu, przynajmniej do końca 2012 r., w którym to statucie zmieniony byłby sposób reprezentacji z „Prezesa lub Wiceprezesa” na „Prezesa i członka zarządu”. Obrońca wskazał, że wpis zmiany statutu fundacji do KRS ma charakter konstytutywny, co tym samym powoduje, że statut niezarejestrowany w sądzie

rejestrowym nie obowiązywał. Mając powyższe na uwadze wnioskujący podniósł, że do zmiany zasad reprezentacji nigdy nie doszło i wiceprezes miał prawo reprezentować Fundację w transakcji zakupu budynku przedszkola w 2012 r. W konsekwencji obrońca wniósł o uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie jako sądowi pierwszej instancji, wstrzymanie ich wykonania względem E. B. w zakresie dotyczącym orzeczonego obowiązku częściowego naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz Fundacji S. 500.000 zł, a także przeprowadzenie czynności sprawdzających w trybie art. 97 k.p.k. w zw. z art. 546 k.p.k. poprzez załączenie do akt sprawy dokumentów w postaci kart 171 i 172 z akt rejestrowych Fundacji.

W dniu 13 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło uzupełnienie wniosku obrońcy skazanej, poprzez załączenie ww. dokumentacji w postaci kopii prawomocnego zarządzenia o zwrocie wniosku w sprawie zmiany danych Fundacji S. znajdującego się w aktach rejestrowych na k. 171/171verte, co w ocenie wnioskującego potwierdza zasadność wznowienia postępowania.

W pisemnej odpowiedzi na złożony przez obrońcę wniosek o wznowienie postępowania, prokurator wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest bezzasadny, co skutkowało jego oddaleniem.

Na wstępie godzi się przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Strona musi wykazać, że miało miejsce ujawnienie się już po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów (*propter nova*), które wskazują na zaistnienie okoliczności nieznanych przedtem sądowi (*noviter producta*), jak również stronie (*noviter reperta*). Te nowe dowody lub fakty powinny wskazywać z wysokim prawdopodobieństwem, że oskarżony został skazany za czyn, którego nie popełnił, lub za czyn, który nie stanowił przestępstwa, albo nie podlegał karze. Nowe fakty lub dowody, które nie wskazują na takie sytuacje, a także te, które nie

mogą być uznane za nowe, ponieważ były znane sądowi orzekającemu, nie mogą stanowić podstawy do wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania. Nawet jeśli postępowanie było dotknięte uchybieniami proceduralnymi lub materialno-prawnymi, nie można go wznowić, ponieważ w takich przypadkach istnieje inny środek zaskarżenia, czyli kasacja, a nie wniosek o wznowienie procesu (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2022 r. sygn. akt III KO 81/22).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że sądy obu instancji dysponowały dokumentacją z akt rejestrowych Fundacji S. (aktualnie Fundacji 1.), a w aktach sprawy zalegają dokładnie te same dokumenty, które w postępowaniu wznowieniowym załączył obrońca (k 76-85, t. A I akt sprawy). Co więcej, kwestia konstytucyjności wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym była przedmiotem uwagi sądu *ad quem*, co wprost wynika z treści sporządzonego uzasadnienia (s. 9-15). Z powyższych względów oferowanym dowodom nie można było przypisać cech „nowości” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Jednocześnie to, czy obydwa sądy wyciągnęły trafne wnioski z zawartej w aktach sprawy dokumentacji jest aktualnie bez znaczenia, skoro okoliczności na które powołuje się obrońca w złożonym wniosku były znane sądom rozpoznającym sprawę i zostały przez nie szczegółowo rozważone. Złożony przez obrońcę skazanej wniosek o wznowienie postępowania w istocie zmierza do tego, by Sąd Najwyższy ponownie dokonał oceny zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego, a w konsekwencji zbadał zasadność przypisania skazanej odpowiedzialności za zarzucane jej czyny. Taki zabieg jest niedopuszczalny. Sąd w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje bowiem na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, czy też oceny zasadności orzeczenia sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej, ale jest uprawniony zbadać tylko, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące znaczne prawdopodobieństwo błędności tego wyroku skazującego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., V KO 71/13).

Reasumując, we wniosku o wznowienie nie przedstawiono żadnego nowego dowodu lub faktu spełniającego kryteria, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., a złożony wniosek zmierza do wywołania powtórnej kontroli orzeczenia

pierwszoinstancyjnego. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy wniosek oddalił, a kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążył skazaną zgodnie z treścią art. 639 zd. 2 k.p.k.

[J.J.]

[a.ł.]

Anna Dziergawka Paweł Kołodziejski Adam Roch